

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1638/4
Podgorica, 29.08.2018. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po anonimnom prigovoru (zaveden kod Agencije pod brojem 02-1638 od 23.07.2018. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „**Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva**“ d.o.o iz Budve, emiteru televizijskog programa „**TV Budva**“, izriče se **upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera **zbog kršenja** odredbi čl. 88 i 95 st. 1 al. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 37 st. 1, 53 st. 2 i 58 st. 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama ("Sl. list CG", br. 36/11) i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-6 od 04.03.2013.godine, prilikom emitovanja zabavnog programa „Naše ljeto“ dana 20. jula 2018.g. u terminu od 22:26:56 do 23:19:13 sati.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
  - a. kršenja obaveze da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva (član 88 Zakona o elektronskim medijima).
  - b. kršenje obaveze da kada je program sponzorisan u cjelini ili djelimično, mora jasno biti označen na početku, tokom i/ili na kraju programa (član 95 st. 1 al. 4 Zakona o elektronskim medijima i član 58 st. 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama).
  - c. kršenja obaveze da telepromocija, kao vid oglašavanja, mora biti lako prepoznatljiva i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojena od ostalih programskih sadržaja (član 37 stav 1 i 53 stav 2 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama).
3. Nalaže se privrednom društvu „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „TV Budva“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o. je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „TV Budva“ i emisije „Naše ljeto“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je lokalnom javnom emiteru opšteg televizijskog programa „TV Budva“ upozorenje zbog kršenja obaveze da sponzor programa mora biti jasno označen, kao i zbog emitovanja oglašavanja koje nije bilo jasno prepoznatljivo u okviru emisije „Naše ljeto“, dana 20. jula 2018. godine“.
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dana 23. jula 2018. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je anonimni prigovor, na rad privrednog društva „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve, kao emitera opšteg televizijskog programa „Televizija Budva“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-1638 od 23.07.2018.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na emisiju „Naše ljeto“ emitovanu 20. jula 2018.g. godine u terminu od 22:26:56 do 23:19:13 sati. Podnosilac prigovora navodi da je „u sklopu ljetnjeg programa koji se reprizno emitovao u kasnim časovima, emiter ugostio koktel majstora koji je na kraju gostovanja ispromovisao svoju kompaniju HG Budvanska rivijera“. Nadalje, podnosilac prigovora ukazuje da emiter navedeni sadržaj „nije obilježio sponzorskom oznakom, odnosno telepromocijom“.

Polazeći od navedenog, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: Pravilnik).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je nakon uvida u snimak emitovanog programskog sadržaja emitera sačinio nalaz dana 23.07.2018. godine (akt broj 05-1638/1 od 23.07.2018.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-J-6, Agencija je lokalnom javnom emiteru dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akti broj 02-1638/2 od 26.07.2018.god.).

Dana 08.08.2018.g. emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br.02-1638/3 od 08.08.2018.g.) u kojem se navodi da „*nastala greška u vezi emitovanja oglasnog sadržaja – telepromocija je tehničke prirode i trenutnog nesnalaženja zaposlenih u realizaciji programa*“. Nadalje, emiter ukazuje da se emisija „*radi uživo i da voditeljka nije obavijestila na vrijeme tehničko lice da je u pitanju telepromocija*“ pa je samim tim kako se navodi došlo do propusta. Na kraju izjašnjenja emiter napominje da je „*HG Budvanska rivijera jedan od sponzora emisija*“ i ukazuje da se „*ovakvi propusti neće ponoviti*“.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Dana 20. jula 2018. godine, u okviru repriznog emitovanja zabavnog programa „Naše ljeto“ u terminu od 22:26:56 do 23:19:13 (52 minuta 17 sekundi), u više navrata emitovan je razgovor sa barmenom, Veselinom Čabarkapom iz Udruženja barmena Crne Gore.

U nastavku je dat transkript pojedinih segmenata emitovanog programskog sadržaja.

U 01:24 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Voditeljka: „*Dobro došao Vesko*“. *Dakle, naš prijatelj je Veselin Čabarkapa, on je iz Udruženja barmena Crne Gore i danas je ovdje sa nama da zajedno ispratimo našu dragu Vikicu (prim.aut. jedna od voditeljki), pošto je ovo posljednje druženje sa Vikicom u ovom ljetu, našem*... „*Dakle, Vesko će biti danas tokom emisije sa nama tu i napraviće nam neke divne bezalkoholne koktele*“.

U 06:39 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja, tokom najave za razgovor sa direktoricom Turističke organizacije Tivta g-đom Gabrielom Glavočić, voditeljka napominje: „*Naš Vesko brine o nama, evo stigli su tu kokteli. Kaže, svaka je oličenje jedne boje*“... Tokom navedenog programskog sadržaja prikazan je g. Čabarkapa kako, za jednim od stolova, priprema koktele.

U 41:19 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Voditeljka: „*Svaki posao ako se radi dobro, ako se uči (prim.aut. nerazumnjivo), negde daje neku privilegiju, da budete posebni, da budete priznti od okoline, da možete da se takmičite. Biti koktel majstor naizgled izgleda vrlo jednostavno, a u principu nije tako, jel' tako Vesko?*“.

Veselin Čabarkapa, barmen: „Pa nije jednostavno, treba određene škole da se prođu i određeno iskustvo da se stekne tokom rada u barovima i tokom druženja i tokom putovanja da se vidi kako se radi u svijetu, a kako se radi kod nas. Tako da, najveće iskustvo se stiče tim putovanjima i tim učenjima. Sad trenutno se najviše uči od, iz škola koje mi imamo, posjedujemo u Crnoj Gori, ali najviše se preko interneta sad trenutno uči i ko hoće“...

Voditeljka: „Pratite ono što je u svetu, tako je“...

Veselin Čabarkapa, barmen: „...i ko ima volju, ovaj, da se prate ti trendovi, koji su u svijetu poznati“;

Voditeljka: „Tako je. Vesko je već trinaest godina u ovom poslu“...

Veselin Čabarkapa, barmen: „Da, da“;

Voditeljka: „I on je šampion, jel' tako?“;

Veselin Čabarkapa, barmen : „Tako je, ja sam, ja sam, ovaj, učestvovao na svjetskim, na svjetskim prvenstvima, u Poljskoj sam bio treći na svjetskom prvenstvu i to je jedno, jedno od najboljih uspjeha u Crnoj Gori za barmena, tako da mi to...“;

Voditeljka: „...Jeste, mi ovde imamo improvizovan bar, naravno, ne možemo da napravimo ništa od onih spektakularnih hotela, a kažu da svakoga leta jedan koktel ima negde primat i negde se više traži nego ranije. Ovoga leta“...,

Veselin Čabarkapa, barmen: „Pa ovoga ljeta su svi, svi pretežno preferiraju koktele koji su napravljeni na bazi malo alkohola, a što više svježih, svježe cjeđenih sokova i prirodnih koji mogu da, da daju kisjelkasto slatkost i da se pomiješano sa malo alkohola, da osvježi čovjeka u ovim vrelin danima koji su ovdje, kod nas u Budvi“;

Voditeljka: „Jeste, to je nešto što ja preferiram. A Vesko, ovo da niko ne čuje, koji je koktel, ono, ubica, popiješ ga malo i zdravo pameti?“;

Veselin Čabarkapa, barmen: „Pa dobro to, to sad trenutno na, na, na barovima se koriste kokteli koji, sa više alkohola, 'Long island', 'Blue frog', tako ti, skloni su, malo sa više alkohola i to mi ne preferiramo u našem Udruženju, kao i u ovoj firmi u kojoj radim. Što više svježih sokova, da osvježi čovjeka u ovim danima i to je to“...

Voditeljka: „Tako je, tako je, tako“...

Veselin Čabarkapa, barmen: „Tako da, da, ja ne predlažem nikome, bolje par koktela sa svježim cjeđenim sokovima i sa malo alkohola, malo likera i to je to“...

Voditeljka: „A nećemo dalje, a nećemo dalje“...

Veselin Čabarkapa, barmen: „Ne, to je to, to ćemo, to je, to osvježava i to je mnogo dobro za ove dane da se popije, da osvježi čovjeka i da uživa u koktelu“.

U 50:38 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Voditeljka: „Vesko, svi koji dođu u Budvu i u 'Budvansku rivijeru' mogu da se druže, između ostalog, i sa tobom, da te potraže, upravo, u jednom od objekata 'Budvanske rivijere', zar ne?“;

Veselin Čabarkapa, barmen: „Pa mogu, naravno, imamo u svakom objektu u 'Budvanskoj rivijeri' imamo“...

Voditeljka: „...Dozvoli, biće ti lakše (prim.aut. uzima mikrofon sagovorniku), znam ja da si ti umoran, nema veze“...

Veselin Čabarkapa, barmen: „...U 'Budvanskoj rivijeri' imamo u svakom objektu, ovaj, veliki izbor koktela, u 'Mogrenu' se najviše prodaju, tako da možete da dođete tamo da probate. Imamo i u Slovenskoj plaži, na 'Pjacu' (prim.aut. 'Piazza' – caffe & restourant), baš dosta se piju kokteli“...

Na odjavnoj špici emitovanog programskog sadržaja dat je pregled sponzora – tehnička podrška: Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, butici „Luna“ i „Lappa“, frizerski saloni „Black & White“, Cungu & CO Ulcinj, Hotel „Tre Canne“, rasadnik „Mondo verde“, cvjećara „Garden Gold“ – Budva. HG „Budvanska rivijera“ se ne pominje ni kao sponzor ljetnjeg programa „Naše ljetno“, niti su u okviru prostora namjenjenog za komercijalne AV komunikacije emitovane oglasne poruke za istu.

2. oglašavanje je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva emitovanje bilo kog oblika obavještenja, uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, od strane pravnog ili fizičkog lica, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod ili uslugu, uključujući nepokretnosti, prava, obaveze, odnosno da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 4 Pravilnika);
3. telepromocija je oblik oglašavanja tokom prenosa programa pri čemu se pravi pauza u dotadašnjem toku uredničkog sadržaja, a voditelj preuzima ulogu prezentera određenih proizvoda ili usluga (član 4 Pravilnika);
4. članom 88 Zakona propisano je da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva.
5. članom 37 st. 1 i 53 st. 2 Pravilnika propisano je da telepromocija mora biti lako prepoznatljiva i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojena od ostalih programskih sadržaja.
6. sponzor je pravno ili fizičko lice, osim emitera ili televizijskog producenta, koje sponzorise određeni program u cilju promovisanja svojih ili tuđih proizvoda ili usluga (član 4 Pravilnika);
7. članom 95 st. 1 al. 4 Zakona i članom 58 st. 1 Pravilnika propisan je uslov da kada je program sponzorisan u cjelini ili djelimično, mora jasno biti označen imenom, logotipom i/ili drugim simbolom sponzora, kao što je upućivanje na njegov/e proizvod/e ili njegovu/njegove uslugu/usluge ili njegov prepoznatljivi znak na primjeren način za programe, na početku, tokom i/ili na kraju programa.
8. za predmetni prilog se može naći uredničko opravdanje za predstavljanje barmena iz Udruženja barmena iz Crne Gore, te bi se on mogao posmatrati u formi novinarskog priloga o „*znanju i vještini u pravljaju koktela*“ gosta/barmena. Međutim, u prilogu voditelj preuzima ulogu prezentera usluge barmena (...„*Vesko, svi koji dođu u Budvu i u 'Budvansku rivijeru' mogu da se druže, između ostalog, i sa tobom, da te potraže, upravo, u jednom od objekata 'Budvanske rivijere', zar ne*“) na koju se nadovezuje gost/barmen (...„*U 'Budvanskoj rivijeri' imamo u svakom objektu, ovaj, veliki izbor koktela, u 'Mogrenu' se najviše prodaju, tako da možete da dođete tamo da probate. Imamo i u Slovenskoj plaži, na 'Pjacu' (prim.aut. 'Piazza' – caffe & restourant), baš dosta se piju kokteli*“...). Sve to bez ikakve oznake da se radio o oglašavanju (telepromociji).

Emiter u svom izjašnjenju ukazao da je „*nastala greška u vezi emitovanja oglasnog sadržaja –telepromocija*“ čime je prekršio član 88 Zakona i član 37 stav 1 i 53 stav 2 Pravilnika.

Navedeni sadržaj nije označen kao sponzorisan program iako se u izjašnjenju emitera navodi da je „*HG Budvanska rivijera jedan od sponzora emisije*“ čime je isti prekršio član 95 st. 1 al. 4 Zakona i član 58 st. 1 Pravilnika.

Napominjemo da ukoliko voditelj preuzima ulogu promotera određenih usluga sponzora ili se tokom trajanja emisije ističu unutar programa (pominjanjem) usluge ovakvo preporučivanje se smatra telepromocijom.

Može se zaključiti da je javni emiter emitovanjem predmetnog sadržaja prekršio standarde o komercijalnim AVM komunikacijama u dijelu da sponzor programa mora biti jasno označen, kao i da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva kao i da telepromocija, kao vid oglašavanja, mora biti lako prepoznatljiva i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojeni od ostalih programskih sadržaja. Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-6 od 04.03.2013.godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter objavljivanjem programskog sadržaja prekršio član 88 i 95 st. 1 al. 4 Zakona i čl. 37 st. 1, 53 st. 2 i 58 st. 1 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Budva“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o.
- Podnosilac prigovora
- Arhiva

